

Klement Slavický

16.10.2001

hudební skladatel

* 22. září 1910, Tovačov – † 4. září 1999, Praha

Klement Slavický, který pocházel z moravské muzikantské rodiny, patřil k těm umělcům, jejichž dílo ovlivnil moravský folklór. Nemalý vliv na něj měl jeho otec, varhaník a sbormistr, který byl žákem Leoše Janáčka na varhanické škole v Brně. Malý Klement už od dětství naplno vstřebával hudbu, která byla všude kolem něj. Není proto divu, že už od sedmi let hrával na kůru v kostele na housle.

Po profesní stránce na něj měli velký vliv také jeho učitelé, hudební pedagog Karel Boleslav Jirák a Josef Suk. Čerpal nejenom ze svého moravanství, ale i z hudby Leoše Janáčka. Inspiraci ale nacházel především v lidové písni či hře hudců. Jeho dílo patří k nejcennějším odkazům druhé poloviny 20. století.

Na pražskou konzervatoř byl přijat v roce 1927. Tady studoval skladbu, dirigování, hru na klavír a na violu. V letech 1931–33 pokračoval ve studiích na mistrovské škole u Josefa Suka a Václava Talicha. Do těchto let se datují jeho první velké skladby: Fantazie pro orchestr se sólovým klavírem (1931, absolventská práce na konzervatoři, kterou provedl s Českou filharmonií) a I. smyčcový kvartet (1932).

Po absolvování studií byl zaměstnán v rozhlase jako hudební režisér a dirigent, později jako šéfrežisér a lektor. V těchto letech vznikaly další kompozice, ve kterých jsou slyšitelné moravské ohlasy. Pro svůj postoj však musel práci v rozhlase v roce 1951 opustit. Po odmítnutí členství v komunistické straně byl vyloučen ze Svazu československých skladatelů a byl na čas izolován od hudebního života. Po příchodu sovětských vojsk zažil další vlnu nepřízně. Ocitl se na seznamu politicky nepřijatelných osob a jeho dílo bylo na delší čas vyloučeno z domácích koncertních programů. Po deset let mu nebylo přiznáno členství ve Svazu českých skladatelů a koncertních umělců. Počátkem roku 1989 byl navržen a schválen na titul národního umělce. Pro surové napadení pietního shromáždění k 20. výročí oběti Jana Palacha jej nepřijal. Slavický se nikdy nepropůjčil k prosazování komunistické ideologie.

S obnovenou tvůrčí i organizační energií se Klement Slavický začlenil do veřejného života i po listopadovém převratu v roce 1989. Byl zvolen předsedou Sukovy společnosti a starostou obnovené Umělecké besedy. Jeho umělecky závažné a humanistické dílo bylo opět v celém rozsahu přístupno veřejnosti.

Klement Slavický vytvořil desítky orchestrálních skladeb, skladby pro komorní soubory, klavírní skladby pro dvě a čtyři ruce, skladby pro jiné nástroje bez doprovodu, písně a sborové skladby. K nejvýznamnějším skladbám patří např. mužský dvojsbor Lidice, klavírní sonáta Zamyšlení nad životem, Sonáta přátelství k poctě Schweitzerově, IV. symfonieta k jubileu UNESCO aj.

Jeho manželkou se stala Vlasta Voborská-Slavická (1911–2004), jedna z prvních hlasatelek rozhlasové stanice Radiojournal. Voborská pocházela také z hudební rodiny, jejím otcem byl český hudební skladatel, učitel hudby, znalec a sběratel hudebních nástrojů Kamil Voborský. Manželům se pak narodil syn Milan, který se později stal profesorem a hudebním pedagogem. Živil se také jako skladatel, režisér a publicista. Zemřel jen deset let po svém otci.

Slavický dostal roku 1985 za své rozsáhlé dílo, zejména za 4. symfoniettu Pax hominibus in universo orbi zlatou medaili OSN.